Heimskringla

Published every Thursday by
The Viking Press Ltd., (Inc.)

Verð blaðsins í Canada og Bandar. $2.00 um árið (fyrir fram borgað).
Sent til Íslands $2.50 (fyrir fram borgað).
Allar borganir sendist á skrifstofu blaðsins. Póst eða Bánka ávísanir stýlist til The Viking Press Ltd.

RÖGNV. PETURSSON
Editor
H. B. SKAPTASON
Manager

Office:
729 Sherbrooke Street, Winnipeg
BOX 3171. Talsími Garry 4110

Hvað fréttist að heiman?

Nú í heila viku hefir tæplega verið að öðru spurt. Fólk hefir komið hingað inn á skrifstofuna í hópatali, og það fyrsta, sem það hefir spurt að, er, hvað hafi frézt að heiman um kosningarnar. Og vér höfum alt af neyðst til að svara því sama, að ekkert hafi frézt, ekkert skeyti komið, engin upplýsing, ekki orð heyrst.

Vér höfum horft yfir ensku blöðin kvelds og morguns, þau sem út eru gefin hér í borginni, og þau, sem að austan eru send, frá stórborgum Austur-Canada og Bandaríkjanna, og það er sama þögnin þar, sama steinhljóðið, ekki orð í þeim að finna um kosningaúrslitin á Íslandi.

Þessi þögn hefir gefið oss tilefni til margra hugleiðinga. Ein hin fyrsta er sú, að frændur vorir á Íslandi séu ekki gefnir fyrir það, að vera að kynna heiminum út í frá, hvað sé að gjörast hjá þeim í einu eða öðru efni — fyrst þeir finni ekki ástæðu til að segja frá jafn þýðingarmiklu atriði og þessu. Því ekki verður öðruvísi á það litið, en það sé þýðingarmikið atriði — frá sjónarmiði hverrar þjóðar skoðað að minsta kosti —, hvaða stjórnmálastefna verður ofan á í landinu við almennar kosningar. Ekki er nú um að kenna fréttaþráðar sambandsleysi við útlönd, því nokkur ár eru síðan, að síminn var lagður upp til landsins. Ekki því um að kenna, ef fréttin væri send, að henni yrði ekki á lofti haldið og látin ganga rétta boðleið. Það er ekki að sjá, að hægt sé nokkru um að kenna öðru en framtaksleysi og ómannblendni þjóðar-leiðtoganna sjálfra. Þrátt fyrir fréttasamband við umheiminn, með þessu ríkjandi sinnuleysi fulltrúa þjóðarinnar, er landið alveg eins afskekt siðmenningarlöndunum og Spitzbergen eða Kamsjatka. Það er forðast, að láta fréttast nokkuð, sem þar gjörist. Forðast, að láta það verða umtalsefni í útlendum blöðum, — svo athygli manna skuli ekki vakin á landi þessu meðal fjarlægra þjóða. Og með því er líka forðast um leið, að veita heiminum rétta hugmynd um tilveru þessarar þjóðar, kosti hennar og erviðleika og baráttu.

Það heyrast þó ekki svo sjaldan umkvartanir um það, hvað útlendingar þekki lítið til Íslands, hafi ranghverfa hugmynd um þjóðina, séu ókunnugir sögu hennar og menningu. Umkvartanir þessar eru allar á rökum bygðar. En við hverju er að búast? Hafa Íslendingar látið sér ant um, að kynna sig og menningu sína út um heiminn? Hafa þeir nokkru sinni reynt, að komast í allsherjar fréttasamband mentaða heimsins? Hafa þeir reynt, að meta og skilja þá þýðingu, sem það hefir fyrir verzlun og samgöngur í heild sinni, að nafn landsins komist á hvers manns tungu og rætt sé um það, sem þar er að gjörast, út um allan heim. Það er óhætt að svara því, að íslenzka þjóðin hefir aldrei gjört sér grein fyrir því. Hún kveinar undan því einsog feiminn unglingur, að hún sé af öllum misskilin, en reynir ekkert til að hrinda þeim misskilningi. Hún telur sér raunir og segist vera afskekt og útúrskotin, en þó hún sé með hinum fullkomnustu sambandstækjum nútímans færð svo nálægt, að hún getur kallað yfir sundið og talast við nágrannaþjóðirnar, þegir hún eins og uppi dagað nátt-tröll, og notar það ekki.

Ekkert myndi þó efla hag landsins meir, en aukinn samgangur við aðrar þjóðir, beinni og meiri og fjölbreyttari viðskifti. Og fyrsta sporið í áttina til þess er að fá málefni sín flutt út um heiminn sem fréttir, og rædd af háum og lágum. Kaupmaðurinn, sem einstaklingur, hefir fyrir löngu komist að því, hve það hjálpar verzlun hans mikið, að auglýsa verð og varning og dreifa auglýsingaspjöldum sínum sem víðast, svo að nafn hans skuli sem oftast bera fyrir augu sem flestra nær og fjær. Þetta skilja þær þjóðir líka, sem sem senda ráðunauta sína út um öll lönd, er streitast við, að bæta samgöngur við umheiminn, og komast í fregnsamband við öll ríki veraldar. Því það alt, er ekki í sjálfu sér annað, en auglýsingatilraun, — tilraun til að beina athygli annara að sér, efla tiltrú til sín og góðan þokka samtíðarinnar.

Þá er og annað, sem oss kom í hug í þessu sambandi, — en í því viljum vér ekki kveða upp dóm, því dómur sá kynni að verða rangur. En það er, hvort ekki komi fram lítilsvirðing gagnvart oss hér vestra, er teljum nú þriðjung þjóðarinnar, að láta oss aldrei vita neitt, sem gjörist heima, — nema vér förum þess á leit með fyrirspurnum, og borgum fyrir svarið til vor aftur? Það er ekki laust við, að oss finnist það, og þrátt fyrir mörg hlý orð, er að heiman falla í vorn garð, sem maklegt er að minnast og þakka, þá verði það fátt, sem vegur upp á móti þessari þyrkings-þögn og sannað geti, að bróðurhugurinn sé annað en uppgjörð og skáldskapur, — íslenzkur leirburður.

Margir stórviðburðir hafa komið fyrir nú á síðari árum heima, og sumir hverjir snert oss ýmsa hér vestra all-mikið. Hefir oss verið sagt frá þeim strax og þeir komu fyrir? Alls ekki. Þeir hafa verið látnir berast til vor á skotspónum, afskræmdir í útlendum blaða-frásögnum, — mörgum vikum seinna.

Í manntjóninu mikla, á Faxaflóa, er gjörðist nú fyrir eitthvað átta árum síðan, voru margir hér vestra, er mistu nákomna ættingja og vini. Sú frétt barst ekki hingað fyr en löngu eftir að slysið varð. Svo er um lát helztu merkismanna þjóðarinnar. Ekki spurðist lát Benedikts Gröndals hingað fyr en löngu eftir að hann var dáinn og grafinn. Svo var um lát þeirra þriggja helztu merkismanna þjóðarinnar, er önduðust síðastliðið ár, Valgerðar biskupsfrúar, ráðherrafrúar Ragnheiðar Hafstein og rektors Steingríms Thorsteinssonar. Lát Steingríms spurðist hér fyrst eftir dönskum blöðum, og vissu menn ekki, hvort því mátti trúa.

Fleiri dæmi mætti færa til, ef þess gjörðist nokkur þörf. En þetta nægir til þess að sýna, hversu á oss er litið af þjóðinni heima, eða þó réttara sagt: leiðtogum þjóðarinnar heima. Vér erum ekki til sem Íslendingar, — ekki taldir með Íslendingum.

Það heyrast margar raddir um það að heiman, að vér hér vestra séum að kasta burtu þjóðerni voru. En hverju erum vér eiginlega að kasta? Þér, frændur vorir og vinir heima, teljið oss ekki lengur með Íslendingum. Þér álitið það vera oss alt óviðkomandi, sem gjörist hjá þjóðinni, og látið oss ekkert um það frétta, gangið því á undan í því, að segja í sundur með oss og heimaþjóðinni.

Ræktarleysi í öllum efnum, til lands og þjóðar, er þó ekki sanngjarnt að bera oss á brýn. Í ýmsu kann oss þar að hafa verið ábótavant, en þó er það stórt efunarmál, að alment hafi burtfluttir menn og konur annara þjóða sýnt þjóð sinni meiri ræktarsemi, — innilegri hluttekningu, en Vestur-Íslendingar hafa sýnt þjóð sinni frá því fyrsta, að þeir jóru nokkurs að verða megnugir.

Þingmannaefnin.

(Framhald).

Í Morden-Rhineland kjördæminu sækir undi merkjum Conservativa William J. Tupper, K.C., einhver helzti lögmaður þessa fylkis og Vestur-Canada. Hefir hann haft afarmikla og víðtæka æfingu sem lögfræðingur og málaflutningsmaður um fjölda mörg ár, því hann er nú vel yfir miðjan aldur, en lauk snemma sínu lögfræðisprófi. Er hann því öðrum fremur hæfur til þess, að vera löggjafi fylkisins og inna þingstörf af hendi með skilningi, vandvirkni og samvizkusemi. Enda munu fáir vissari með kosningu en hann. Hann er líka einhver bezt ættaði og valinkunnasti maður þessa bæjar. Er því ekki hægt að segja, að þeim sé boðið neitt úrkast löndum vorum í þessu kjördæmi.

Mr. Tupper er fæddur í borginni Halifax í Nýja-Skotlandi 29. júní 1862. Er hann þriðji sonur hins nafntogaða Sir Charles Tupper, riddara, annars þess mesta stjórnmálamanns, er Canada hefir átt. Mentun sína hlaut William Tupper við "Upper Canada College", í Toronto borg. Að loknu námi þá fór hann til Cambridge, Mass., og gekk þar á Harvard háskólann og útskrifaðist þaðan við lögfræðisdeild háskólans 1884. Næsta ár fullkomnaði hann sig í brezkum og canadiskum lögum, og tók fullnaðarpróf í þeim í borginni Halifax 1885.

Árið eftir fluttist hann vestur, og var veitt inntaka það sumar í lögfræðingafélag Manitoba fylkis. Hér hefir hann svo búið síðan. Frá 1886—1899 var hann meðlimur lögfræðingafélagsins Macdonald, Tupper & Phippen. En það ár var félaginu slitið, að Macdonald varð stjórnarráðherra Manitoba. Myndaðist þá félagið Tupper, Phippen & Tupper, en nefndist svo Tupper, Galt & McTavish, en nú nefnist félagið Tupper, Tupper, McTavish Co. Fyrir því stendur Mr. Tupper, og er það talið eitthvert stærst og merkast lögfræðingafélag Vestur-Canada.

Auk þessa skipar Mr. Tupper fjölda mörg þýðingarmikil embætti. Hann er í stjórnarráði Manitoba lögmannafélagsins, varaforseti Arctic ísfélagsins, ráðunautur stjórnarnefndar Canada Trust Co., í stjórnarnefnd Havergal lærða skólans, og í stjórnarráði "Kristilegs félags ungra manna" (Y.M.C.A.). Í ýmsum félögum hefir hann hlotið margar virðingarstöður. Hann er forseti "Adanac-Club", sem er fínasti og mesti stjórnmálaklúbbur Winnipeg borgar. Meðlimur er hann einnig í "Manitoba" og "St. Charles Country" klúbbunum.

Mr. Tupper býr hér í helzta hluta borgarinnar, á Armstrongs Point, og nefnir hann heimili sitt "Elmhurst". Er hús hans talið eitt með þeim beztu hér í borg.

Hann er, þrátt fyrir lærdóm sinn og auðæfi, fráleitur því, að vera stærilátur, og allajafnan, er hann hefir skift sér af þjóðfélagsmálum, hefir hann komið fram sem eindreginn verkamannavinur, og verður ekki um hann sagt, að hann ofmetnist af ætt sinni og auði. Fáir munu líka geta borið honum annað en drenglyndi og höfðingsskap, og er hann einn bezt látinn manna hér í borg.

Enginn vafi er á því, að hann mun reynast ötull talsmaður bænda og verkamanna í þinginu, því svo hafa frændur hans ávalt komið fram, og ennfremur hann sjálfur. Verður það jafnan haldbezt, að maðurinn sé þannig upplagður, heldur en mörg orð og fögur loforð, er enga reynd hafa gefið, er reynast oft völt, er til efndanna kemur.

Ræða Roblins.

(Framhald frá 1. síðu)

Eg hefi þessa yfirlýsingu fyrir mér einsog hún kom út í "Free Press" 30. marz. Og hvernig hljóðar hún svo? Conservative flokk fylkisins, og öllu fólki yfirleitt út um víðan heim, er tilkynt með úrskurði flokksþingsins, — **að fjármála stefna, samgöngumála stefna, akuryrkjumála stefna, innflutninga stefna, framfara stefna með byggingum fyrir hið opinbera, stefna um stækkun fylkisins, háskólamáls stefna, kosningalaga stefna,** í einu orði sagt, **allar vorar stefnur í opinberum málum** eru svo óaðfinnanlegar að um þær finnast ekki orð eða stafur til andmæla, eða umbóta í stefnuskrá þeirra.

Er ekki þetta í sjálfu sér nægilegt tilefni til þess, að allir styrktarmenn stjórnarinnar fram og aftur um fylkið fyllist metnaði yfir því að hugsa sér það, að eitt þúsund þeirra beztu manna, er mættu á flokksþingi þessu, gátu ekki samið eina línu til andmæla, eða bent á eitt atriði til umbóta öllu þessu, er miðað hefir til framfara fylkinu, en þjóðinni til viðgangs og þrifa. Eg tel það víst, að vinir mínir fyrirgefa mér það, þó ég taki mikla ánægju og gleði út úr öðrum eins atburði og þessum.

Hver er svo þessi stefnuskrá þeirra? Hafið þér athugað hana í ljósi skynseminnar, með dómgreind, með tilliti til, hversu ástatt er hér í fylkinu, og þeirra vona, er vér höfum gjört oss um framtíðar-vöxt og viðgang þessarar miklu víðáttu, milli 49. stigs norðurbreiddar og Hudsonsflóans mikla? Eg hefi sjálfur ekki orðið fyrir ákaflegum vonbrigðum. Eg ann þessu fylki mjög heitt, sem er mitt fósturland, og eg er stöðugt á gægjum með alt það, er framleitt fær auðæfi landsins og eflt efnahag, hagsæld og vellíðan bæði einstaklingsins og heildarinnar. Og mér þykir vænt um, að eg verð þess ekki var, að Liberal flokkurinn í fylkinu hafi getað upphugsað nokkrar umbætur, sem eg hefi ekki áður bent á í þessu sambandi, til hagsældar og bóta fyrir land og lýð.

Eg vildi benda bændum, embættismönnum, fjársýslumönnum, iðnaðarstofnunum og verzlunarmönnum yfirleitt á þessa hlið málsins, og biðja þá að athuga, að vinir vorir Liberalar geta ekki lofað neinum umbótum í einu eða öðru framyfir það, sem vér höfum gjört, og síður en svo, að þeir hafi nokkuð nýtt að bjóða.

Eiginlega er þessi stefnuskrá Liberala socialistisk. Eitt eða tvö atriði hennar játa eg, þrátt fyrir þá æfingu, sem eg hefi haft á opinberum málum, að eg fæ ekki skilið. En vitaskuld er það, að þessir erindsrekar á flokksþinginu eru allir óæfðir menn, — þeir hafa ekki fengið neina æfingu í að stjórna. Þeir hljóta því eðlilega að rista fremur grunt, og því ekki sanngjarnt, að saka þá fyrir það, þó úr þessu socialiska efni þeir hafi reist fremur valta byggingu.

Eg skil hina svonefndu "beinu löggjöf", og atkvæðisrétt kvenna. Kunningi minn, er átti tal við mig um þetta, eftir að eg kom heim, sagði: "Alt það, sem bæta hefði þurft við stefnuskrá Liberala, svo hún væri orðin hrein og þeim samveldisstefna, var að taka upp borgaralegt hjónaband og hjónaskilnað með lögregludómi. Þá hefði hún verið fullkomin".— Ekki ætla eg samt að segja neitt í kveld um socialisku hliðina á þessari stefnuskrá, en það er ein yfirlýsing, sem eg ætla að drepa á, og hún er um bindindismálið og löggjöf vora að því lútandi.

Áður en eg tek til máls um það, er eitt atvik frá bindindismannasambandsfundinum, sem haldinn var í fjarveru minni, sem mig langar til að víkja að. Fundur þessi, eftir því sem mér skilst, var vel sóttur, og vafalaust hafa þar verið margir einlægir og heiðarlegir bindindisfrömuðir, þess vegna þykir mér mjög leitt, að heyra þess getið, að mitt í umræðum og hugleiðingum fundarins hrópar upp í einhverjum ofsa-tryllingi mjög meinlaus en móðursjúk kona: "Það gjörir ekkert til með að afnema veitingaborðið, en rekum burtu Roblin", og var tekið undir þetta, eftir því sem blaðafregnritarinn segir, að eitthvað 30—40 prósent fundarmanna með lófaklappi.

Eg skal játa það, að konan var fáráðlingur, er ekki gat gjört einum eða neinum nokkurt mein, eða haft nokkur áhrif. En að veikluð kona í geðæsingi skyldi geta fengið slíkar undirtektir hjá tilheyrendum, er voru barna samankomnir til þess, að ræða um eflingu bindindisstarfsins, er, að mínum dómi, hrygðarefni. Það sýnir, að minsta kosti, að bindindismálið var ekki það, sem dró saman þenna hluta á fundinn, heldur er hér undir bindindis-skikkjunni falinn rýtingurinn, er leggja á með pólitískan andstæðing í bakið.

Þetta, segi eg, er hrygðarefni, því reynslan og sagan sannar oss það, að öll æsinga-orð, hvort heldur þau eru töluð af stólnum eða í blöðunum, eða á götuhornum, — geta leitt til ills. Eg þarf ekki annað en minna yður á, að orsökina til þess, að geðveiki maðurinn er réðist á Theo. Roosevelt, fyrverandi forseta Bandamanna, í Milwaukee fyrir eitthvað 18 mánuðum síðan og sýndi honum banatilræði, — má rekja til ósvífinna árása, er á hann voru gjörðar, sem opinberan embættismann, og þessi vesalings einfeldningur, sem nú er í gæsluhæli, hélt að hann væri kallaður af forsjóninni til þess að létta þessari plágu af Bandaríkjunum, — að eins vegna þess, sem hann hafði lesið í blöðunum og heyrt til skrílhöfðingja í borginni Milwaukee.

Förum enn lengra, og hvert heiðvirt blað og rétthugsandi borgari Bandaríkjanna munu fullyrða, að það hafi verið vegna æsinga og aðdróttana sorpblaðanna, að hinn maðurinn, einnig veikgeðja, varð banamaður McKinleys forseta, fyrir nokkrum árum síðan í Buffalo.

Þess vegna er það, þegar menn og konur, sem komið hafa saman til þess að vinna einhverju máli gagn, sem í eðli sínu er bæði siðferðislegt og trúarbragðalegt, og slíkar tillögur koma fram, einsog þessi, sem eg hefi drepið á, og er auðvitað smeygt þar inn af óviðkomandi mönnum út í frá, — að málefninu er ekki eingöngu unninn skaði, heldur er líka efnt til hættu fyrir þjóðfélagið, og svo getur farið, að menn ekki ráði við það fyr en slysin eru orðin.

Mér er það einnig hrygðarefni, að sagt er, að af einum prédikunarstólnum yfir í vorum hluta fylkisins, hafi því verið lýst yfir, að ég væri embættisstétt fylkisins til smánar. Þetta kemur frá einum svokölluðum trúar- og siðferðiskennara. Þó það skemmi mig ekkert, skemmir það fyrir því máli, sem mér liggur ríkt á huga með öðrum bindindisvinum þessa fylkis. Eg fyrirgef þeim mönnum, sem við hafa þessa umvöndunar-aðferð, því í mörgum tilfellum vita þeir ekki, hvað þeir gjöra, en skaðinn verður aldrei bættur, sem þeir vinna með þessu málefnunum, sem þeir látast fylgja.

Mig langar til, einsog ég hefi sagt, að fara nokkrum orðum um bindindismálið sérstaklega. Bindindismálið hefir notið, jafnt og stöðugt, styrks og verndar Conservativa, frá því þeir komust til valda ofan til þessa dags. Aldrei hefir spor verið stigið til baka í framsóknar baráttunni fyrir því máli, en fjölda mörg áfram, einsog sýnt skal verða. Og það segi eg ákveðið, að þann styrk og það bolmagn, sem bindindismálið hefir nú, hér í fylkinu, á það Conservativum að þakka. Og eg skal auk heldur fara lengra en það, og segja — að það, sem við það kann að bætast um komandi tíu ár, mun og verður að koma frá Conservative flokknum.

Eg skal ennfremur bæta því við, að bindindisstefna Liberala er sú mesta afturkasts-stefna og afturför, er eg hefi heyrt nefnda á þessum 15 árum, síðan eg tók við embætti. Eg skal útskýra þetta áður en lýkur. En fyrst ætla ég að benda á, hvað Liberal flokkurinn gjörði fyrir bindindismálið meðan hann var við völdin, og svo, hvað Conservatívar hafa gjört síðan þeir tóku við, og eru tímabilin bæði nokkuð samsvarandi. Eg ætla þá að byrja fyrst á sögu málsins meðal Liberala.

SAGAN HEFST MEÐ ÁRINU 1892.

Á árinu 1892 héldu Liberalar opinberlega fram algjöru vínsölubanni. Lögðu þeir það mál undir atkvæðagreiðslu kjósenda í fylkinu til þess að leita álits þeirra á því. Þá töldust kjósendur samkvæmt kjörskrá 44,573.

Með vínsölubanninu greiddu 18637 atkvæði, en á móti voru 7115. Var því meiri hluti full 11522 atkvæði. Meir en tvisvar sinnum fleiri greiddu atkvæði með banninu, en atkvæði greiddu á móti því. En — hvað gjörðu Liberalar svo? Bókstaflega ekki neitt. Skoðuðu þetta alt sem leikspil. Þeir höfðu unnið í kosningunum 1892, og komist til valda aftur um önnur 4 ár, og lofuðu svo loforðunum að eiga sig. En bindindisfólkið lét ekki þar staðar numið. Það krafðist þess, að aftur væri atkvæða leitað um þetta mál, og það var svo gjört 1898. Þá töldust kjósendur 49304. Með banninu greiddu 12367 atkvæði, móti 2955. Var þá með banni 9412 atkvæði umfram, eða fjórir á móti hverjum einum. — Og enn gjörðu vorir kæru Liberalar ekkert. — töldu þetta gamanskap og markleysu eina. Minnumst svo þess, að þessir sömu menn sem nú voru lífið og sálin í flokksfundinum, voru lífið og sálin í Liberal flokknum á þeim tíma. Eru það því sömu mennirnir, sem vér höfum að skifta við í þessu máli nú sem þá.

HVAÐ GJÖRÐU CONSERVATIVAR.

Höldum áfram. Þegar Conservativar komust svo til valda í fylkinu, mátti heita, að öll brennivínssala væri eftirlitslaus. Áfengi var selt 24 klukkutíma á hverjum sólarhring, og 7 sólarhringa í hverri viku. Og hér um tala ég af eigin þekkingu, er ekki verður á móti mælt eða hrakin. Stórsöluleyfi veitt fyrirstöðulaust út í sveitahéruðunum, og engin skilyrði sett með húsrúm eða herbergjatölu fyrir veitingaleyfum, en veitt knæpum (saloons) og kaffihúsum (restaurants) jafnt. Og gjaldið fyrir leyfið lítið sem ekkert. Ókeypis matur og músík, lukkuhjól og allskonar brellur til að draga fólk að, var látið átalið á veitingastöðunum. Ölgjörðarmenn þurftu engin leyfisbréf að kaupa. Billiard og knattleikastofur stóðu í sambandi við þessar opinberu veitingastofur, undanþegið allri stjórn yfirvaldanna. Til þess að samþykkja héraðsbann (local option) þurfti þrjá fimtu eða 60 prósent kjósenda. Engin skilyrði sett veitingaþjónum, og flytja mátti hver sem vildi svo mikið áfengi sem honum sýndist þangað, sem héraðsbann var fyrir.

Þetta var ástandið, þegar almenningur fékk Conservativum völdin í desember 1899.

HVAÐ HÖFUM VÉR SVO GJÖRT

Það er spurning, sem hver heiðarlegur bindindisvinur á rétt á að spyrja, og krefjast, að svarað sé refjalaust. Og ég ætla að svara þeirri spurningu eftir ártölum, svo sá fáluti meðborgara vorra, og sérstaklega trúar- og siðferðiskennarar, er hingað hafa fluzt nú á síðari árum, sem vegna þess, að þeir ekki hafa verið hér, eru ókunnugir umbóta-löggjöf vorri frá ári til árs, — fái um það dæmt, hvort sú fordæming er makleg, sem yfir mig og aðra hefir verið látin ganga frá ofstækis-prestum og öðrum flokksmönnum.

SAGAN HEFST ÁRIÐ 1900.

Eg hefi nú skýrt frá, hverjar ástæðurnar voru, þegar vér tókum við. Vér tókum við yfirráðum og stjórn árið 1900. Og sem bindindismenn, hvað gjörðum vér? Vér höfðum í ræðum vorum og stefnuskrá heitið vínsölubannslögum. Og vér sömdum vínsölubannslög, sem eru fyrirmynd til þessa dags hinum fylkjunum, er óska samskonar löggjafar. Vér létum athuga, hvort frumvarpið væri samkvæmt stjórnarskránni og að því búnu afhentum vér það fólkinu svohljóðandi: "Þarna er algjört vínsölubann; ef þér samþykkið það við atkvæðagreiðslu, verður það að lögum þessa fylkis".

Strax og vér gjörðum þetta, kváðu bindindismenn til fundar í Grace kyrkjunni í Winnipeg, og þó ég væri ekki þar, þá var mér sagt að þeir hefðu sem næst rifið niður kyrkjuna, þegar um það var talað, að lið bindindismanna samþykti þessar gjörðir vorar og fylgdi þeim. En eg lét ekki undan. Eg áleit, að umbóta-löggjöf einsog þessi, kæmi ekki að haldi eða næði tilgangi sínum, nema því að eins, að meirihluti fylkisbúa stæði á bak við hana. Vér létum ganga til atkvæða um frumvarpið. Á kjörskrá voru 74,477 kjósendur, og af þeim greiddu 22464 atkv. á móti frumvarpinu, en 15607 með því. Þeir, sem á móti voru, höfðu því 6857 í meirihluta.

Á þeim dögum voru ekki notuð einkunnarorðin: "Burt með veitingaborðið", heldur "skiftið yður ekki af því, ekki af því". Og sú stefna var upptekin. Það var einmitt það, sem áfengissalarnir helzt vildu. Veitingamenn klöppuðu fólki á bakið og sögðu: "Roblin hefir illa breytt, skiftið yður ekki af þessu frumvarpi, en við skulum sjá um, að það sé felt". Og það gjörðu þeir, einsog meirihlutinn sýndi, sem eg nefndi.

Frumvarpið féll og því var auðvitað slept. Það var árið 1902, sem vér vísuðum því til löglegra úrslita almennrar atkvæðagreiðslu í fylkinu.

AFTEKNAR DRYKKJUKNÆPUR 1904.

Árið 1904 afnámum vér öll veitingaleyfi fyrir drykkjuknæpur og kaffihús (Saloons & Restaurants). Vér settum það, að í þorpum og smábæjum gæti sami maður ekki fengið meira en eitt veitingaleyfi, og engum skyldi veitt stórsöluleyfi í nokkru sveitahéraði. Allar drykkjustofur urðu að vera í opinberri augsýn almennings. Og allir menn, er lagt var bann fyrir að selja voru